

Netværk for Risikovurdering og Mærkning af GMO

Positionspapir

Vores holdning til GMO/NGT

Netværk for Risikovurdering og Mærkning af GMO, består af 14 danske organisationer, der har en fælles holdning vedrørende udvikling, anvendelse og regulering af GMO i landbrug og fødevarerproduktion.

Vi ønsker at bevare den nuværende EU-lovgivning, der kræver, at al anvendelse af GMO-afgrøder - både nye og gamle - i landbrug og fødevarerproduktion bliver risikovurderet, mærket og gjort sporbar, som det kræves i EU's Udsætningsdirektiv 2001/18. EU-Kommissionen foreslog den [5. juli 2023](#), at planter frembragt med NGT skulle undtages fra disse regler. Vi er på linje med EU-Domstolens kendelser i [2018](#) og [2023](#), der slår fast, at både de afgrøder, der er udviklet ved brug af de gamle GMO-teknikker og med NGT (bl.a. CRISPR/Cas9-teknikken), bør være omfattet af EU's nuværende regulering.

Det har i årtier været tilladt at dyrke GMO-afgrøder i EU, og er det fortsat. Tilladelsen gælder også nye sorter af afgrøder, der er frembragt med NGT, når dyrkning og håndtering opfylder kravene i EU's Udsætningsdirektiv.

EU's regulering af GMO/NGT gennemfører EU's forsigtighedsprincip og støtter derved også Cartagena-Protokollen for beskyttelse af biodiversitet. Det er derfor et krav i EU, at gensplejsede planter skal gennemgå en risikovurdering og skal mærkes, før de kan anvendes i landbruget. Dette gælder også for planter, mikroorganismer og dyr, hvor der ikke bliver indsat gener fra andre organismer i genomet. Alle genmodificerede organismer skal være risikovurderede, sporbare og mærket.

De nye genteknologiske metoder gør det muligt – ligesom ved gamle GMO'er – at foretage målrettede ændringer i genomet af mikroorganismer, planter og dyr, og således ændre de biologiske egenskaber på måder, der ikke tidligere var muligt. Uden den nuværende regulering vil hastigheden og omfanget af dyrkning af genredigerede afgrøder sandsynligvis stige med øget risiko for utilsigtede konsekvenser. Selv små og målrettede ændringer i et genom kan have betydelige virkninger på cellen og organismen, med risici for befolkninger og økosystemer.

Risikoen for at sprede organismer med helt nye egenskaber i miljøet i et tempo og omfang, som vi ikke tidligere har haft erfaring med, var netop et af de punkter, som EU-Domstolen fremhævede i deres vurdering af, at NGT er GMO. Derfor gælder Udsætningsdirektivets krav om risikovurdering, sporbarhed og mærkning for NGT, for at beskytte menneskers og dyrs sundhed samt miljøet.

Landmænd, fødevarer virksomheder, detailhandel og forbrugerne har ret til at vide, om fødevarer eller foderprodukter er genetisk modificerede, så man har muligheden for at fravælge produkter af GMO-afgrøder som en del af EU's lovgivning om forbrugerbeskyttelse. Mærkning og sporbarhed muliggør desuden effektiv tilbagetrækning af eventuelt skadelige GMO-produkter.

